

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ התועדויות חגי-הגאולה

בימים חמישי ושישי שבוע הבא יצוינו ימי הגאולה י"ג בתמוז, שבהם שוחרר הרבי הרי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש ממאסרו ברוסיה הקומוניסטית, לפני שמונים ושלוש שנים, על פעילותו לשמירת גחלת היהדות. בריכוזי חב"ד בארץ ובעולם יהיו התועדויות מיוחדות, ובהן יוספר סיפור המאסר והגאולה ויופקו הלקחים האקטואליים. בתי-חב"ד מזמינים את הציבור לבוא להתוועד יחדיו, שבת אחים גם יחד, לשמוח בשמחת הגאולה, ולשמוע דברים מפי רבנים, משפיעים חסידיים ואישי-ציבור.

■ נסיעה לאוהלים

נפתחה ההרשמה לנסיעה קבוצתית לאוקראינה, לאוהלי הקודש של הבעש"ט ושל בעל התניא, לקראת ח"י באלול, יום-הולדתם. בשבת-קודש ישהו הנוסעים במז'בוז', סמוך לציון הבעש"ט. כמו-כן יקברו באוהל המגיד ממזריטש באניפולי, בציון רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב ובציון אדמו"ר ה'אמצעי' בנייז'ין. טל' 050-4101083.

■ תקליטור הלכה ברורה

'תלמוד תורה כנגד כולם' הפיק מאגר ממוחשב על-גבי תקליטור של הלכה ברורה וביורו הלכה. החלק של ההלכה הברורה מביא בכל דף של הגמרא את פסקי השולחן ערוך והרמב"ם, ולעיתים גם דברי פוסקים אחרונים. בביורו הלכה יש הצגה עקבית ומסודרת של סוגיות הגמרא, בתוך מסגרת המקיפה נושא שנדון בבתי-המדרשות במרוצת הדורות. בתקליטור קישוריות פנימית, חיפוש לפי מילה, מונח, נושאים בסדר א"ב, וחיפוש לפי נושאים הערוכים בסדר הש"ס. הרב דב גולדשטיין, 052-2424305.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
8:12	8:53	7:56	7:49
9:20	10:05	8:53	8:51

כניסת השבת
צאת השבת

פרקי אבות: פרק ה

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

אהבת-אמת למנהיג-אמת

אתה רואה לנגד עיניך מאות-אלפי יהודים החשים יתמות, מזילים דמעות כמים, מרגישים כאילו נלקח מהם אב אהוב. זה הקשר שנוצר בין העם לבין גדולים אמיתיים

מחשיבות עצמית, ואוי לו למי שיעז לומר דבר-מה שאולי יפגע בכבודם. אצל הרב אליהו הענווה הייתה פשוטה, טבעית ובעיקר אמיתית. התקיים ברב אליהו מאמר הזוהר: "מאן דאיהו זעיר - איהו רב". כלומר, מי שמרגיש עצמו קטן - הוא באמת גדול. זו גדולה אמיתית, של איש-תורה אמיתי, והיא שקשרה אליו המוני יהודים, שהתפללו בכל ליבם לשלומם וכאבו בכל נימי נפשם את פטירתו.

דידות-אמת

אין ספק שהחיבור העמוק שנוצר בינו ובין המוני בית-ישראל קשור גם למקורות היניקה הרוחניים שלו - הנגלה והנסתר, ההלכה והחסידות גם יחד. הנהגתו התאפיינה למעשה בסממנים של אדמו"רי החסידות, ולכן המוני יהודים חשים כלפיו אותה תחושה שחסידים חשים כלפי רבותיהם.

הדבר בא לידי ביטוי בקשר העמוק שהתקיים בינו ובין הרבי מליובאוויטש. אין-ספור פעמים הביע את הערצתו לאישיותו ולפועלו של הרבי, והיה ברור שהוא מזדהה לחלוטין עם דרכו. כל מי שמעיין בתמלילי השיחות שהתקיימו בינו ובין הרבי, ובמיוחד מי שצופה בצילומי הווידאו של הפגישות ביניהם, רואה מהי ידידות-אמת בין גדולי-ישראל.

בביקורו האחרון אצל הרבי, בחודש מרחשוון תשנ"ב, התבטא הרבי התבטאות נדירה בסוף הפגישה: "יהי רצון שבקרוב ממש תהיה הגאולה, אזי אבקר את כבודו, בהיכל קודשו בארץ-הקודש". הרב אליהו הרים את שתי ידיו בהתרגשות והכריז: "ברוך הבא! אני אגיד בשמחה רבה: ברוך הבא בשם ה'!".

נסיים בדברים שאמר הרב אליהו לשיחת השבוע' לפני ארבע-עשרה שנים: "נאמר: 'כל צופיך נשאו קול, יחדיו ירננו, כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון'. אומר הבן-איש-חי: 'כל צופיך נשאו קול' - אלה המצפים לגאולה השלמה, אשר גם יזכו לראותה. 'יחדיו ירננו' - אנחנו מתפללים שנוזכר לשמוח ולרנן בה יחדיו, מתוך אחדות ואחוה".

אחת התמורות שחלו בעולם המודרני היא אבדן המנהיגים. מי שמכונים בימינו 'מנהיגים' אינם אלא פוליטיקאים בעלי מרפקים חזקים, שהצליחו לדחוק את עצמם לצמרת, מתוך רמיסת מתחריהם. במקרה הטוב הם מנהלים טובים, שיודעים לנהל מערכות מסויימות, אבל אין הם נתפסים דמויות-מופת ובוודאי אינם מעוררים כלפיהם קשר נפשי עמוק מצד הציבור.

דווקא על רקע משבר המנהיגות כדאי לשים לב לאבל העמוק שפקד את המוני בית-ישראל עם הסתלקותו של הראשון לציון הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל. אתה רואה לנגד עיניך מאות-אלפי יהודים החשים יתמות, מזילים דמעות כמים, מרגישים כאילו נלקח מהם אב אהוב. כי זה הקשר שנוצר בין העם לבין גדולים אמיתיים, מנהיגים במלוא משמעות המושג.

ענווה אמיתית

גדולת אישיותו של הרב אליהו פרצה מתוכו ונגעה בלב המוני העם. הללו ראו מולם קודם-כול איש-אמת, שיראתו קודמת לחכמתו. מניעיו היו טהורים, בשאיפה לכוון לרצון ה' ולאמת של התורה. הייתה לו גם יכולת המנהיגות - לחתוך ולהכריע. בלי ועדות ובלו ניסיונות לרבע את העיגול ולרצות את הכול, על חשבון האמת.

רבנים ואישי-תורה ראו בו את הגאון שיודע להשיב על שאלות קשות ולהתיר בעיות סבוכות. יהודים פשוטים נמשכו אל חמימותו ואל מאור-הפנים שבו קיבל כל יהודי, השיב לשאלותיו והעניק לו מברכותיו. המונים נהנו להקשיב לשיעוריו, ששילבו הלכה ואגדה, נגלה ונסתר, רעיונות עמוקים לצד משלים מושכי-לב וסיפורים נושאי מוסר-השכל.

אך מה שמשך במיוחד את לב העם הוא הענווה של הרב אליהו. זו ענווה שרק אנשים גדולים באמת מסוגלים לה. לא הצטנעות של שקר וענווה מזוייפת, שמאחוריה מסתתר לפעמים אגו מנופח, כפי שאנו רואים בעולם הרחב. יש מי שמשתמשים בניסוחי ענווה כביכול, 'קטנות' ו'לעניות דעת', אך הם מנופחים

לפעמים צריך להפסיק להתפלל

לא לדאוג

לפעמים, כשבאים יהודי ומספרים לו שצריך לפעול למען יהודים הזקוקים לעזרה בגשמיות וברוחניות, הוא עשוי לטעון שעכשיו הוא שרוי בתפילה. עכשיו הוא 'צמיד פתיל', קשור ומחובר עם הקב"ה, ולכאורה מה יכול להיות למעלה מזה. אומרת התורה, שיש מצבים שבהם הקב"ה אומר אפילו למשה רבנו: "מה תצעק אלי!". יש זמנים שצריך להפסיק את התפילה ולפעול.

יש יהודים השרויים בסכנה, מפני 'מצרים' הרודפת אחריהם. המצרים והמגבלות של העולם הזה רודפים אחריהם ומאיימים להשקייע אותם בחיים חומריים ולמנוע מהם לקבל את התורה ולעבוד את ה'. במקרה כזה צריך להפסיק את התפילה ולפעול להצלתם. ואל ידאג האדם שמא על-ידי כך יאבד את דרגתו העליונה. משה רבנו הפסיק את תפילתו ודאג לבני-ישראל, ודווקא על-ידי שפעל למען "שש-מאות אלף רגלי", זכה שיהיה "אנכי בקרב" - שדרגת 'אנכי' תהיה בקרב ונתאחד איתו.

(תורת מנחם כרך כה, עמ' 42)

ישראל - ברור שעל-ידי תפילתם הם מגיעים לתכלית ההתחברות ולדבקות בקב"ה.

אפשר להבין אפוא את עוצמת הדבקות שהייתה בתפילת משה רבנו, שדרגתו הרוחנית גבוהה כל-כך, עד שהוא נעשה 'מקשר' בין ישראל לקב"ה, כמו שהוא אומר: "אנוכי עומד בין ה' וביניכם". ברור שתפילת משה הייתה 'צמיד פתיל' - חיבור מוחלט עם הקב"ה - בדרגה העליונה ביותר.

הוראה מעשית

ובכל-זאת מצאנו שהקב"ה הורה למשה רבנו לחדול מלהתפלל. זה היה לאחר יציאת מצרים, כשבני-ישראל עמדו מול הים והמצרים רדפו אחריהם. משה עמד בתפילה, והקב"ה אמר לו: "מה תצעק אלי" - עכשיו אין זו העת להאריך בתפילה, אלא "דבר אל בני-ישראל וייסעו".

לכאורה לשם מה התורה מציינת שהקב"ה אמר למשה "מה תצעק אלי", הלוא היה אפשר להסתפק בהוראה המעשית - "דבר אל בני-ישראל וייסעו"? עלינו לומר שגם בציון פרט זה יש הוראה בעבודתו המעשית של כל יהודי.

תחילת פרשתנו מפורטים דיני טומאת מת. אם יש מת בבית או באוהל - כל מה שמצוי בו נטמא. אומרת התורה: "וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו - טמא הוא". הביטוי 'צמיד פתיל' משמעותו סגירה מלאה ומהודקת, כפירוש רש"י, "מגופת צמידתו פתולה עליו יפה בחיבור". כלומר, כלי שמכסהו מהודק אליו היטב וסוגר אותו - אינו נטמא.

המילים 'צמיד פתיל' מובאות גם-כן להסברת המושג תפילה. מובא בספרים שמשמעות התפילה היא חיבור עם הקב"ה. תפילה היא מלשון 'פתיל', וכמו "נפתולי אלוקים נפתלתי". משמעות המושג היא קשר חזק וחיבור מוחלט. זו גם פעולתה של התפילה - המתפלל מתחבר ומתקשר עם הקב"ה.

חיבור מוחלט

הקשר העמוק הזה עם הקב"ה נוצר בכל פעם שיהודי מתפלל אליו, גם אם אין הוא יודע את עומקה וגודל מעלתה של התפילה, וגם כשאינו יודע לכוון את כל הכוונות הדרושות. על-אחת-כמה-זכמה תפילתם של צדיקים, ובמיוחד רועי

מן המעיין פרה אדומה | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

גדלות בענווה

הרב מרדכי אליהו, שנסתלק בשבוע שעבר, היה ידוע לא רק בגדולתו בתורה, בנגלה ובנסתר, אלא גם בענוותנותו המופלאה. לאחר שנבחר לרב הראשי לישראל, לצד הרב שפירא, הורה כי בלשכתו יעמוד תמיד כיסא זהה לשלו, בעבור הרב שפירא, כדי שיוכלו לשבת יחדיו לפגישות משותפות. כך עשה גם הרב שפירא בלשכתו.

באחד הביקורים המשותפים שעשו בארה"ב ביקרו הרבנים במוסד חינוכי, ואחד התלמידים קם ובירך בקול: 'ברוך... שחלק מחכמתו ליראיו'.

למשמע הברכה אמר הרב שפירא: "זו ברכה לבטלה". הגיב הרב אליהו ואמר לאותו תלמיד: "אם ברכת על הרב שפירא - אין זו ברכה לבטלה..."

סיגים והשפעות זרות

"אשר לא עלה עליה עול" (יט,ב). אין ברייה כשרה לשמש מכשיר לטהרה אלא קודם שעלה עליה עול של אחרים, שעדיין לא דבקו בה סיגים חיצוניים וכל מיני פסולת מן החברה והסביבה.

(הרב שלמה יוסף זיון)

דבר והיפוכו

בפרה אדומה מוצאים דבר והיפוכו: מטהרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים. אף בתורה מצאנו כעין זה, שאם זכה - נעשית לו התורה סם של חיים, ואם לא זכה - נעשית לו סם של מוות.

(רבי דוד מללוב)

דרך המיצוה

"ולקח הכהן עץ ארז ואזוב... והשליך אל תוך שַׁרְפַת הפרה" (במדבר יט,ו). 'ארז' רומז לגאווה, ו'אזוב' לענווה ולשפלות. שתי המידות אינן יפות לאדם, ולשתיהן יפה השַׁרְפָה. כשם שאין אדם רשאי להיות בעל גאווה, כך אין לו להיות שפל-רוח יותר מדי. על האדם ללכת בדרך המיצוה.

(כלי יקר)

חיזוק האמונה

"ויקחו אליך פרה אדומה" (במדבר יט,ב). מפרש רש"י: "תבוא פרה ותכפר על העגל". חטא העגל נבע מחוסר אמונה, וכמענה על כך ניתנה מצוות פרה אדומה, שהיא חוקה, ללא טעם, וקיומה הוא אך ורק מתוקף האמונה.

(רבי יצחק מוורקה)

שתי שערות וחוט שיערה

"פרה אדומה תמימה" (במדבר יט,ב). הפרה צריכה להיות "תמימה באדמימות, שאם היו בה שתי שערות שחורות - פסולה" (רש"י). בתמימות של הפרה פוסלות שתי שערות, אבל בתמימות הנפש של "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" אף כחוט השיערה פוסל.

(חידושי הר"ם)

צריך עול

"אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה עול" (במדבר יט,ב). אם נמצא אדם מישראל הסובר שאין בו מום, שהוא כליל השלמות, סימן שלא עלה עליו עול מלכות שמים. לכן אין הוא יודע מה רבים מומיו.

(החזה מלובלין)

קול מעולם האמת

"אני חייבת לפתור את חידת הקול ששמעתי", פתחה האישה. היא הייתה אישה עשירה ומכובדת בעיר בוסטון שבארצות-הברית. לפני זמן שכלה את בתה, אסתר, שנפטרה בעודה במיטב שנותיה. עתה עמדה לפני הרב דוד מאיר רבינוביץ', מחשובי חסידי חב"ד בעיר, וביקשה את עצתו.

"אני יודעת שהרב יחשוב שאולי אני הוזה או מדברת מדמיוני, אבל אין הדבר כן", אמרה. "אני עומדת בשתי רגליי על הקרקע ומעולם לא הזיתי הזיות ולא שמעתי קולות. הקול הזה היה ברור ומוחשי, וברור לי שזה לא היה דמיון. שמעתי בבירור את קולה של בת. לא הצלחתי לקלוט מילים, אבל זה היה קול של מצוקה. אני משוכנעת שבתי ביקשה להעביר לי את זעקתה".

"יש לך כיוון מחשבה, מה יכול לגרום לנשמתה שלא למצוא מנוחה?", שאל הרב.

"לא, אני ממש לא יודעת", השיבה האישה. "חשבתי על כך רבות. גם התביישתי לדבר על כך עם אחרים, שמה יחשובני לסהרורית. אבל העניין מציק לי ואני חייבת למצוא לזה פתרון".

הרב הקשיב לדבריה, הרזה ארוכות ואמר: "אני אינני יכול לתת תשובה על שאלתך. אכתוב על כך לרבי הרי"צ (רבי יוסף יצחק) מליובאוויטש ואבקש את עצתו".

זה היה כשלוש שנים אחרי שהרבי הצליח להיחלץ מאירופה הבווערת ולהגיע אל חופי ארה"ב. הוא קבע את משכנו בניו-יורק, ומשם פתח בפעילות נמרצת לבניית עולם של תורה ויהדות בעולם החופשי.

הרב רבינוביץ' כתב את כל הסיפור אל הרבי. עברו כמה ימים והוא מצא בתיבת המכתבים שלו מכתב תשובה מהרבי. בהתרגשות פתח את המעטפה, וכאשר החל לקרוא עברה בו צמרמורת.

המכתב נשא את התאריך כ"ה בטבת תש"ג, והרבי התייחס לשאלת האישה בכל הרצינות. תחילה הוא מציין את שאלת האישה – "אירע לה ששמעה קול ולא ראתה מאומה, והיא בטוחה שזוהי נשמת בתה המבקשת תיקון".

הרבי קובע מיד כי אין מדובר בדמיון ובהזיה: "אין לתלות בהתרגשות העצבים והדומה, כי אם הדבר פשוט כמשמעו. וברור לי שזוהי התמרמרות נשמת בתה ז"ל".

על מה מתייסרת נשמת הבת? – כותב הרבי כי הדבר נובע מכך שהאישה החליטה לתת צדקה לעילוי נשמת בתה, אבל את הכסף היא תורמת גם למוסדות שמחטיאים את הרבים ומכשילים ילדים יהודים. למשל, מוסדות שמאכילים את התלמידים טרפות וכדומה.

ממשיך הרבי וכותב: העולם שלנו הוא עולם השקר, "אבל בעולם האמת הכול ברור. שם נראה וניכר כל דבר ודבר בדמותו וצלמו האמיתי". ולכן "נשמה שנותנים בשבילה צדקה להעלותה, והנותן כוונתו רצויה באמת לאמיתו", אבל הכסף מגיע ליעדים לא-רצויים, הרי "יש צער גדול לנשמה".

מציע הרבי: האישה תעשה רשימה מכל המוסדות שתורמה להם לעילוי נשמת בתה, ותמסור את הרשימה לידי איש ירא-אלוקים, שיבדיל בין המוסדות הכשרים לשאינם כאלה. ומכאן ולהבא תתרום לצדקה בעבור בתה רק למוסדות כשרים.

עוד מורה הרבי: "ונכון הדבר אשר ילכו על קבר בתה ז"ל ויודיעו לה אשר מכאן ולהבא ידקדקו בדבר הצדקה, לתת רק למוסדות כשרים". אבל הרבי מזהיר: "הביקור על קבר הבת הוא רק על-ידי שליח איש ירא אלוקים, שיודיע לה מזה, ולא שהאם שתחיה תלך בעצמה. ולהזהיר אותה על זה".

לאחר קריאת המכתב הרגיש הרב רבינוביץ' שכל גופו רועד. מעולם לא ראה קודם לכן דברים ברורים כאלה בעניינים הקשורים בנשמות ובעולמות עליונים.

הוא מסר את הדברים לאישה, וזו מיהרה להכין רשימה מכל המוסדות שתורמה להם, כפי שהורה לה הרבי. הרב רבינוביץ' שלח את הרשימה אל הרבי, וכעבור זמן קצר נתקבלה תשובתו, מיום ו' בשבט תש"ג. "מה שעבר עבר, אבל ההווה והעתיד צריך סדר מסודר", כותב הרבי, וממליץ למצוא בעבור האישה "איש ישר הולך, אשר על פיו תחלק את הצדקה".

האישה עשתה כמצוות הרבי, אך עתה חשה רגשות אשמה וצער, על שבגללה נגרם סבל לנשמת בתה. הרב רבינוביץ' כתב על כך לרבי, וביום י"ד בשבט הרבי כתב מכתב שלישי, ובו הוא מציין כי שיגר בעצמו מכתב לאותה אישה וכתב לה "שאין לה להצטער חס-ושלום, כי צריכה להיות בטוחה אשר נשמת בתה ז"ל נתעלתה בעילוי רב".

הרב רבינוביץ' נרעד שוב לנוכח מכתבו של הרבי, המעיד כי נהירים לו שבילי הרקיע. הוא מסר את הדברים אל האישה ואמר לה שעליה לחדול מלייטר את עצמה, שכן הרבי בעצמו מעיד על נשמת בתה כי "נתעלתה בעילוי רב".

הרב רבינוביץ' נפטר זמן קצר אחר-כך, אך הקשר בין הרבי לבין אותה אישה נמשך גם אחרי פטירתו. באיגרותיו של הרבי הרי"צ יש איגרת אל אותה אישה מט"ו במנחם-אב באותה שנה. הרבי כותב לה (תרגום מידיש):

"לא כל תלמודי-התורה אינם כשרים חס-ושלום. יש גם תלמודי-תורה כשרים, שבהם המורים יראי-שמים, ולתלמודי-התורה האלה יש לסייע. מצאי עניין בסיוע לתלמודי-התורה טובים, יראי אלוקים, וה' יתברך יברך אותך בכל המצטרך".

(לרגל חג גאולתו ויום הולדתו של הרבי הרי"צ, י"ב-י"ג בתמוז)

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

שאלות על התחייה

סוגיית תחיית המתים מעוררת שאלות רבות, אחת מרמקת מחברתה: האם המתים יקומו ערומים או לבושים? האם המתים יקומו כשהם באותו גיל שבו מתו? מה יהיה על אלה שמתו נכים או עיוורים? מה יעלה בגורלה של אישה שבעלה הראשון מת והיא התחתנה עם אחר? ועוד ועוד.

הרמב"ם (בהקדמת פירושו לפרק העשירי בסנהדרין, וכך גם בתחילת איגרת תחיית המתים שלו) מתבטא בביקורתיות על המון העם שמתרכזים בשאלות מעין אלה: "האיך יקומו המתים, ערומים או לבושים, ואם יקומו באותן תכריכין עצמם שנקברו בהם... וכשיבוא המשיח, אם יהיה שם העשיר והדל, או אם יהיו בימיו חזק וחלש; והרבה שאלות כאלו".

ברור שטענתו של הרמב"ם היא על שאנשים מתרכזים בהיבטים צדדיים אלו של העניין ולא במהותו של העולם הבא ובעצם עניינה של תחיית המתים; שכן בגמרא ובספרי גדולי ישראל שאחר מכן יש דיונים גם בשאלות האלה. מכאן שיש מקום לדון בכך, אלא שאין לעשות את הטפל עיקר.

נכים יתרפאו

את השאלה אם המתים יקומו ערומים או לבושים, שאלה המלכה קלאופטרה את רבי מאיר (סנהדרין ז,ב), ותשובתו הייתה: "קל-והומר מחיטה – ומה חיטה שנקברה ערומה, יוצאה בכמה לבושי, צדיקים שנקברים בלבושיהן, על-אחד כמה-וכמה!". מלשון הגמרא (כתובות קיא,ב) משמע שהמתים יקומו כשהם לבושים בתכריכים שבהם נקברו – "עתידים צדיקים שיעמדו במלבושיהן". ובתלמוד ירושלמי (כתובות פ"ב ה"ג) נאמר: "כסות היורדת עם האדם לשאול, היא באה עמו". אולם על-פי ה'תוספות' (כתובות שם) נראה שיש על זה מחלוקת, ולדעת רבי יקומו המתים לבושים בבגדים שנהגו ללבוש בחייהם.

חז"ל גם אמרו (בראשית-רבה פרשה צה,א): "כשם שהאדם הולך, כך הוא בא. הולך עיוור ובא עיוור; הולך חירש – ובא חירש; הולך אילם – ובא אילם... אמר הקב"ה: אם-כן, יעמדו כמו שהלכו, ואחר-כך אני מרפא אותן". כך נאמר בזוהר (חלק ג, עמ' רג,ב, בתרגום חופשי): "בזמן שיקומו ישראל מעפרם, כמה חיגרים וכמה עיוורים יהיו בהם. ואז יאיר להם הקב"ה שמש מרפא שתרפא אותם".

נפש מתחלקת

מה יעלה בגורל הנשמות שירדו לעולם הזה כמה פעמים, בגופים נבדלים? שאלה זו שואל רבי חזקיה בזוהר (חלק א, עמ' קלא,א). התשובה שניתנת שם היא, שתחיית המתים היא תחייתם של הגופים, ולכן יקומו כל הגופים הללו לתחייה, ובכל אחד ואחד מהם יתלבש אותו חלק של הנפש שתוקן על-ידי גוף זה. כך מסביר זאת האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה ד): "אם בפעם הא'... לא זכה לתקן אותה (את הנפש) כולה ומת... בעת תחיית המתים אין לו לגוף הא' אלא אותו החלק הפרטי (של הנפש) אשר תיקן הוא בחייה".

הנפש עצמה היא אין-סופית. היא אינה מוגבלת במושגי זמן ומקום. אותה נפש יכולה להתלבש בכמה גופים ולהחיות אותם. כך יוכלו לקום כל הגופים שבתוכם התגלגלה אותה נפש, ובכל אחד ואחד מהגופים יתלבש אותו חלק מהנפש שהגוף תיקן והשלים במהלך חייו. למשל, אדם שהצטיין באהבת ה' ותיקן את מידת האהבה שבנפשו, כשיעמוד לתחייה תתלבש בו מידת האהבה שבנפש, וכל עבודתו תהיה נשלטת על-ידי קו האהבה. באדם אחר תתלבש מידת היראה והפחד, והיא תכוון את כל עבודתו ופעולותיו.

מובן אפוא, שכלל שאדם משלים ומתקן חלקים רבים יותר של נפשו, הוא צובר לזכותו שלמות נצחית שתעמוד לו גם בעת התחייה.

עשרים שנה במחיצת הרב אליהו

כלל, כשעובדים יום-יום עם אדם, מערכת היחסים נעשית פתוחה יותר ויראת הכבוד פוחתת. אבל אני התרגשתי מדי יום ביומו מחדש. בכל יום ויום הרגשתי כאילו אני נכנס אליו בפעם הראשונה."

ביקור בלתי-נשכח

הרב זעפרני ליווה את הרב אליהו גם בפגישותיו עם גדולי-ישראל, ובכלל זה בפגישותיו עם הרבי מליובאוויטש. "קשה לתאר את הקשר החזק בין השניים", הוא אומר. "הרגשת שאלה שתי נשמות שאולי יש להן שורש אחד למעלה. היה אפשר לראות זאת במפגשים ביניהם, במבט עיניהם, בחיבור העמוק שביניהם. הרבי מביא מדרש, הרב אליהו מוסיף חידושים ולהפך. הרבה דברים שמעתי מהרב אליהו על הרבי, אבל משפט אחד בלתי-נשכח: 'לאו בר-אנוש הוא'. בכל פעם שהרב אליהו נסע לניו-יורק, התחנה הראשונה הייתה ציונו הקדוש של הרבי."

הרב אליהו אימץ את יהונתן פולארד, הכלוא בארה"ב. "זה פן לא-ידוע כל-כך", אומר הרב זעפרני. "הרב ביקר אצלו כעשר פעמים. היו שנים שאיש לא הורשה לבקר. הרב היה היחיד. במהלך ה'שבעה' התקשר פולארד לבית המשפחה ואמר בבכי שהוא חש כאילו איבד את אביו."

ממשיך את מורשתו

בשנתיים האחרונות, כשמצבו הבריאותי של הרב הידרדר, הוסיף הרב זעפרני לעמוד לצידו. "גם לאחר

לנוכח קהל ההמונים הדומע, שליווה למנוחות את הראשון לציון הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל, הציג ראש לשכתו הנאמן, הרב שמואל זעפרני, פתק שנמצא לאחר פטירתו. בפתק הייתה כתובה תפילה אישית שחיבר הרב אליהו. "הרב סיפר לי כי כשנבחר לדיין הצעיר ביותר בבית-הדין בבאר-שבע, חיבר תפילה להצלחה במלאכת הקודש", מספר לנו השבוע הרב זעפרני. "הדיינים ראו אותו מתפלל בכל בוקר מתוך פתק קטן, ולא ידעו מה כתוב שם."

הפתק נמצא בתוך ארנקו של הרב. "במילות התפילה שכתב אפשר לראות את דמותו של הרב", מטעים הרב זעפרני וקולו נשנק. כמה טבעי שמי שעמד לצד הרב יותר מעשרים שנה נבחר להקריא את הפתק המיוחד.

חוויה שנצרבה

על כניסתו לתפקיד ראש לשכתו של הרב הוא מספר: "המפקד שלי בקורס רבנים צבאיים היה בנו של הרב אליהו, הרב שלמה. אני קיבלתי אות חניך מצטיין בקורס. לאחר מכן שימשתי ר"מ בשיבה תיכונית. הרב שלמה פנה אליי ואמר שמחפשים ראש לשכה לאביו. באתי אל הרב אליהו וישבתי איתו שלוש שעות רצופות.

"עברו מאז שנים רבות והייתי עם הרב אין-ספור שעות, אך המפגש ההוא תרוט בליבי. אני זוכר שאמרתי לעצמי אחרי הפגישה, כי גם אם לא אבחר, דיי לי באותה חוויה. לשמחתי, הרב בחר בי. בדרך

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הרבי מליובאוויטש אמר: "עונג שבת נעשה במיוחד על-ידי זה שכל המשפחה אוכלת סעודת שבת ביחד ליד אותו שולחן, ועונים אמן על הברכות, איש לרעהו, וכן מנגנים יחד ניגוני שבת, ומסייעים זה לזה בניגון, כדי שהנגינה תהיה נעימה יותר ומתוקה יותר."

למנהג חב"ד, עיקר שמחת השבת (בסעודות השבת, ובפרט בזמן סעודה שלישית) היא בניגונים ללא מילים; ניגוני דבקות מלאי תוכן ורגש נפשי, המעוררים את רגשי הלב ודבקות הנפש לקדושת השבת (ולכן אין בהם מילים, שכן הניגון מגיע לדרגות ה'עונג' וה'רצון', שהן מעל אותיות הדיבור המבטאות שכל ורגש). בדורות קודמים לא אמרו אפילו את פיוטי האר"י ז"ל. הרבי לימד את הניגונים המסורתיים של הפיוטים האלה, וכיום מזמרים אותם בסעודות.

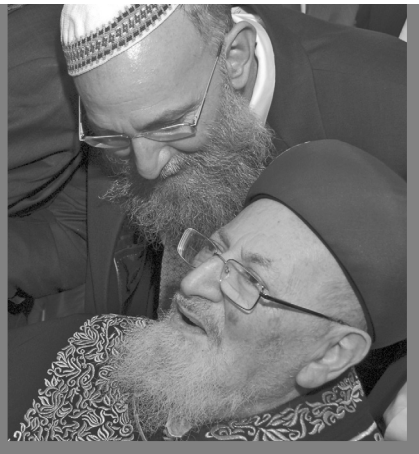
מקורות: מגילה יב, זוהר ח"ג דף ערב, ס' הרוקח ס' נד. מחזור ויטרי ס' קנח. קצד. ספר חסידים ס' רעא, תט. א"ר ס' רסט. ספר המנהגים חב"ד עמ' 29. אגרות קדש כ"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ו עמ' נ. 'תורת מנחם' התועודיות חלק י"ז עמ' 96. התועודיות תשנ"ב ח"א עמ' 45. ספר 'השבת בקבלה

זמירות שבת

שאלה: מה מקור המנהג לשיר 'זמירות' בסעודות שבת?

תשובה: רבי יהודה החסיד כתב: "שיש לו [לאדם מישראל] בשבת... לרנן שבחו של מקום, שנאמר (תהילים צב): 'מזמור שיר ליום השבת, טוב להודות לה' ולזמור לשמך עליון'". וכמאמר חז"ל: "[כ]שישראל אוכלין ושותין, מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות". ובספר הזוהר נאמר שצריכים לעורר שירה וזמרה בשולחן השבת.

זמירות ופיוטים רבים כתבו גדולי ישראל לסעודות השבת, רובם בלשון-הקודש ומקצתם בארמית. לחנים מגוונים חוברו להם. פיוטים מיוחדים נהוגים בקהילות ישראל. גם האר"י ז"ל כתב פיוט לכל אחת מסעודות השבת.

התרגשות יומית. הרב זעפרני עם הרב אליהו (צילום: מאיר דהן)

מחלתו התאמץ הרב למסור שיעורים ולהפיץ את התורה, הוא אומר. "הוא גם פעל רבות ממיטת חוליו. ראינו ניסים גדולים. אחד הרופאים, אדם לא-דתי, אמר שאין אלה 'ניסים רפואיים', אלא 'ניסים אלוקיים', כי ברפואה אין ניסים כאלה."

משפחת הרב אליהו החליטה להמשיך את מורשתו המופלאה של הרב. גם הרב זעפרני מאמין שעבודתו עם הרב לא פסקה. "אני מקבל פניות רבות מתלמידיו ברחבי הארץ והעולם לבוא ולמסור שיעורים מתורתו, ואני חש חובה לעשות זאת."

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 6041020-718